

Sygn. akt IV Cz 329/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26.06.2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie SSO Dorota Curzydło

Sędziowie SO Mariola Watemborska , Jolanta Deniziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2013r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w W. Oddziału w S.

z udziałem małżonka dłużnika A. J. (1)

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego Słupsku z dnia 16 kwietnia 2013r. , sygn. akt IX Co 652/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie i nadać klauzulę wykonalności tytułom wykonawczym o numerach:

- Km 203/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 204/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 205/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 206/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 207/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 208/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 209/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 210/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 211/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 212/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 213/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 214/2010r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 215/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 216/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 217/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 225/2012r. z dnia 28.02.2012r.

- Km 228/2012r. z dnia 28.02.2012r.

wystawionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. Oddział w S. także wobec współmałżonka dłużnika A. A. J. celem uczestniczenia w podziale sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości , dla której Sąd Rejonowy w Słupsku Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...), w celu wyegzekwowania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwotach wskazanych w przedmiotowych tytułach wraz z odsetkami podatkowymi,

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie .

3.nie obciążyć A. J. (1) kosztami postępowania za obie instancje.

Sygn. akt IV Cz 329/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16.04.2013r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika .

W uzasadnieniu wskazał, że w myśl art. 27c ustawy z dnia 17.06.1966 o postępowaniu egzekucyjnym w administracji jeżeli egzekucja ma być prowadzona zarówno z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka , jak i z ich majątków osobistych , tytuł wykonawczy wystawia się na oboje małżonków. Istnienie tytułu wykonawczego także na współmałżonka nie czyni z niego zobowiązanego w rozumieniu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji .Podstawą oddalenia żądania jest to, że współmałżonek nie jest zobowiązanym , a więc brak podstaw do nadania w niniejszej sprawie klauzuli wykonalności przeciwko A. J. (1) jako dłużnikowi. Przepisy Kodeksu cywilnego w aktualnym brzmieniu przewidują możliwości nadania sądowej klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika jedynie w sytuacji , gdy wierzytelność stwierdzona tytułem egzekucyjnym powstała z czynności dokonanej za zgodą małżonka dłużnika (art.787kpc). Obowiązek małżonka zobowiązanego , na którego wystawiony został administracyjny tytuł egzekucyjny powstaje z mocy prawa , tym samym Sąd stwierdził , że brak podstaw do nadania administracyjnym tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu na oboje małżonków klauzuli wykonalności przeciwko małżonki dłużnika na podstawie art. 787 kpc

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wnioskodawca zarzucający zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 787 kpc poprzez przyjęcie , że nadanie sądowej klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika jest niedopuszczalne w sytuacji kiedy wierzyciel dysponuje tytułami administracyjnymi wystawionymi na podstawie art.27c ustawy z dnia 17.06.1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uprawniającym go do prowadzenia egzekucji z nieruchomości w trybie w/w ustawy z majątku stanowiącego wspólność ustawową małżeńską płatnika i jego małżonki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Powszechnie przyjmuje się zasadę uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych, która ma swoje źródło w prawnym rozgraniczeniu drogi sądowej i drogi administracyjnej, czego wyrazem są [art. 2 § 3](#) i [art. 177 § 1 pkt 3](#) kpc oraz [art. 16 i 97 § 1 pkt 4](#) kpa, a pod rządami Konstytucji RP z 1997 r., także w idei podziału władz ([art. 10](#)) oraz działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa ([art. 7](#)). Powyższe uwaga wynikła z przedmiotowego stanu faktycznego, gdzie do uczestniczenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym zgłosił się organ administracyjny przedkładając wystawione przez siebie tytuły wykonawcze .

Sąd Rejonowy w części swojego uzasadnia przytoczył zarówno historyczne jak i bieżące regulacje prawne dotyczące prowadzenia egzekucji z nieruchomości w oparciu o administracyjne tytuły wykonawcze. Poza sporem jest ,że

aktualnie po zmianach dokonanych ustawą z dnia 6 września 2001r. sądowe i administracyjne postępowania egzekucyjne są postępowaniami odrębnymi i autonomicznymi. Postępowanie administracyjne prowadzi do przymusowej realizacji obowiązków jedynie o charakterze publicznoprawnym i dla ich dochodzenia nie jest przewidziana droga sądowa. Jednakże należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne nie można przypisać jedynie waloru należności publicznoprawnej, co wyłączałoby ich dochodzenie w postępowaniu cywilnym. Należności z tytułu składek należących Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych mogą być w tej sytuacji dochodzone zarówno w postępowaniu egzekucyjnym sądowym jak i w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, na co wyraźnie wskazuje treść art. 24 ustęp 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Powyższe uprawnienie wyłączone jest do dochodzenia należności z tytułu składek na Fundusz Pracy, które podlegają egzekucji wyłącznie w trybie administracyjnym. Okoliczność, że art. 24 ustęp 2 cytowanej wyżej ustawy pozwala dochodzić należności także w sądowym postępowaniu egzekucyjnym powoduje, że należy rozstrzygnąć jaki charakter ma wydany, przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który zgodnie z treścią art. 19§4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jest szczególny organem egzekucyjnym, tytuł wykonawczy w postępowaniu sądowym. Sąd Okręgowy akceptuje w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w Uchwale z dnia 4.06.2009r., IIICZP 37/09, że ma on w tym postępowaniu wyłącznie charakter tytułu egzekucyjnego. Do wszczęcia postępowania z egzekucji z nieruchomości niezbędne jest więc nadanie sądowej klauzuli wykonalności. Tym samym tytułom wykonawczym pochodzącym od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy przydać przymiot innego aktu, które z mocy ustawy podlegają egzekucji sądowej (art. 777§1 pkt3 kpc).

Przepis art. 777 § 1 pkt 3 zawiera odesłanie do innych ustaw, z mocy których określone orzeczenia, ugody i akty posiadają walor tytułu egzekucyjnego. I takim tytułem jest tytuł wykonawczy wydany w postępowaniu administracyjnym.

Uwagi wstępne, a dotyczące autonomii obu postępowań skutkują tym, że w sądowym postępowaniu nie jest dopuszczalne badanie treści tak wydanego tytułu. W przedmiotowej sprawie do wniosku załączony został tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko dłużnikowi A. J. (2). Integralną częścią tego tytułu wykonawczego jest wkładka zawierająca dane współmałżonka. Sama treść tytułu wykonawczego została sporządzona w oparciu o przepisy wykonawcze do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (wzory tytułów wykonawczych zawarte w rozporządzeniu Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - Dz. U. Nr 137 poz. 1541). Tytuł wykonawczy obejmujący oprócz dłużnika także jego współmałżonka zgodnie ze wskazanymi wzorami winien wymieniać na pierwszej stronie dłużnika jako zobowiązanego (rubryka 9 podrubryka 1), natomiast współmałżonka jako zobowiązanego z innego tytułu wymienia się na kartach 5 i 6, które stanowią integralną część tytułu wykonawczego. W tej sytuacji, rzeczą sądu jest jedynie ocena, czy tytuł wykonawczy został wydany przez uprawniony organ, w zakresie przyznanych mu kompetencji oraz czy zawiera wszystkie wymagane przepisami elementy. W przedmiotowej sprawie w rubryce 9 wystawionych tytułów wykonawczych jako rodzaj zobowiązanego w podrubrykę 2 zaznaczono „małżeństwo” oraz zawarta została wkładka dotycząca współmałżonka. I takiemu tytułowi egzekucyjnemu sąd winien nadać sądową klauzulę wykonalności.

W przedmiotowej sprawie, Sąd Rejonowy z naruszeniem kognicji przewidzianej dla sądu powszechnego, dokonał wyodrębnienia z tytułu wykonawczego obowiązku dłużnika oraz jego współmałżonka. Tym samym ingerując w już w treść wydanego tytułu egzekucyjnego wystawionemu przeciwko obu małżonkom. Wniosek również dotyczył nadania określonemu tytułowi wykonawczemu wydanemu w postępowaniu administracyjnym klauzuli wykonalności. Wprawdzie we wniosku wskazano, że dłużnikiem w przedmiotowej sprawie jest A. J. (2), zaś odpowiedzialność współmałżonka ogranicza się z znoszenia egzekucji skierowanej do majątku wspólnego za długi małżonka, nie zmienia to jednak faktu, że klauzula ma być nada określonemu tytułowi.

Rację ma Sąd, że obowiązek małżonka powstaje z mocy prawa, a konsekwencją tego jest objęcie małżonka tytułem, w tym przypadku posiadającym w postępowaniu sądowym status tytułu egzekucyjnego. I nadanie klauzuli takiemu tytułowi wywołuje wskazane przez Sąd skutki prawne. Tym nie mniej wyłączenie do odrębnego rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności jedynie przeciwko dłużnikowi A. J. (2) i nadanie tak wyodrębnionemu tytułowi klauzuli wyłącznie przeciwko niemu spowodowało, że koniecznym dla prowadzenia przez wierzyciela czynności w

postępowaniu egzekucyjnym ,także w stosunku do majątku objętego wspólnością małżeńską niezbędne stało się nadanie w tej sytuacji klauzuli wykonalności także w stosunku do współmałżonka.

Dalej idące zażalenie nie zasługiwało już na uwzględnienie. Brak bowiem podstaw do nadania klauzuli wykonalności tym tytułom wykonawczym ,które obejmują należności z tytułu składek na Fundusz Pracy. Odwołać należy się w tym zakresie do stanowisko Sądu Rejonowego zawartego w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26.11.2012r. w sprawie IXCo 5677/12 , w którym to Sąd w części oddalił wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o nadanie przedmiotowym tytułom wykonawczym klauzuli wykonalności na rzecz A. J. (2) .Stanowisko powyższe koresponduje z wyrażanym przez Sąd Najwyższy poglądem w Uchwale z dnia 4.06.2009r.IIICZP 37/09 , a które to stanowisko Sąd Okręgowy w pełni akceptuje.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji postanowiona w oparciu o art. 386§1 kpc ,a w części oddalającej zażalenie na podstawie art.385kpc w zw. z art. 397 i art. 13§2 kpc.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Uwzględniono, że wnioskodawca złożył jeden wniosek i w sprawie IX Co 5677/12 rozstrzygnięto już o kosztach procesu. Konieczność zaś prowadzenia przedmiotowej sprawy była spowodowana decyzją Sądu o wyłączeniu w części wniosku do odrębnego rozpoznania , a na przedmiotową decyzję wpływu nie miała uczestniczka postępowania. Nie bez znaczenia jest także jej sytuacja procesowa oraz ostatecznie także i jej sytuacja majątkowa skoro z treści spraw o nadanie klauzuli wynika że w wyniku skutecznie przeprowadzonej licytacji została pozbawiona nieruchomości.